

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

DUMINICA IZGONIRII LUI ADAM DIN RAI

(Postul, Sfintele Taine, Raiul desfătării)

DUMINICA IZGONIRII LUI ADAM DIN RAI

(a Lăsăturii sec de brânză)

SF. SFÎNȚIT MC. TEODOT,
EPISCOPUL CHIRINEI;
SF. MC. ISIHIE

Ne aflăm pe a patra treaptă a perioadei Triodului, în Duminica izgonirii lui Adam din Rai. Această Duminică se mai numește și Duminica Lăsăturii sec de brânză, pentru că de mâine, de Luni intrăm în Sfântul și Marele Post al Paștilor. Această Duminică ne ajută să recapitulăm istoria căderii lui Adam din Rai, motivele care au determinat această cruntă cădere, dar și ceea ce trebuie să facă omul ca să se ridice, să revină în starea de har.

Se pune pertinent întrebarea: „Cine l-a izgonit pe Adam din Rai”? Unii ar zice că Dumnezeu l-a alungat pentru neascultarea sa. Răspunsul este că nu Dumnezeu, ci Adam însuși este cel care a pierdut Raiul prin ruperea legăturii de comuniune cu Dumnezeu. El a fost pus stăpân de către Dumnezeu în Rai ca să se desfete din toți pomii Raiului, cu condiția să nu guste din Pomul cunoștinței binelui și răului. Faptul că și-a aplecat urechea sfatului diavolului, este un prim semn al ruperii legăturii de comuniune cu Dumnezeu. La sfatul diavolului, Adam a gustat din fructul oprit și a căzut din starea de har. La chemarea lui Dumnezeu, Adam s-a ascuns iar când a fost vădit de neascultare față de Dumnezeu, a aruncat vina pe Eva, Eva a aruncat vina pe șarpe (diavol), iar în această stare de înfruntare și răzvrătire față de Dumnezeu, cei doi au pierdut Raiul. Trebuie știut că Raiul nu a fost pierdut în momentul mâncării din fructul oprit, ci în momentul în care cei doi protopărinți au refuzat să se pocăiască de păcatul săvârșit și au trecut la acuze împotriva Bunului Dumnezeu. În acel

moment, căderea din Rai a devenit iminentă, soarta pecetluită.

Trebuie reținut faptul că Adam și Eva nu aveau noțiunea de rău și de păcat, pentru că nu cunoșteau binele și răul, dar puteau discerne între Dumnezeu și diavol, între sfatul lui Dumnezeu și sfatul diavolului. Alegerea lor a fost sfatul diavolului, de aceea au pierdut Raiul. Din acel moment au cunoscut binele și răul dar atitudinea lor de regret pentru cele făcute era absolut tardivă.

Este lesne de înțeles că păcatul adamic a fost un păcat al naivității, al neștiinței, nu un păcat al răutății sau al zavistiei precum păcatul demonic, de aceea Dumnezeu a făgăduit Răscumpărarea pentru omul căzut, ca prin osteneală și pocăință omul să recâștige Paradisul pierdut.

Este adevărat că Adam, urmându-l pe diavol, a comis aceleași păcate ca și diavolul: mândrie și neascultare. Diavolul

nu a făcut pocăință și nu se va mântui, dar remușcările pe care le-au avut protopărinții Adam și Eva l-au determinat pe Dumnezeu, nu să-i reprimească îndată în Rai, ci să-i trimită în starea de oameni trupești, să se înduhovnicească, să se pocăiască și să-și recâștige vrednicia de a dobândi Raiul. Consecințele căderii lor în păcat au fost devastatoare. Noi moștenim firea adamică și suntem datori pentru săvârșirea pocăinței în această viață, noi care dorim să dobândim Raiul. Dacă Adam ar fi postit, adică nu ar fi mâncat din fructul oprit, ar fi rămas în Rai. Înțelegem că în perioada Marelui Post, toți doritorii de a moșteni Raiul suntem chemați să postim, să se ne pocăim, să primim Sfintele Taine, ca prin osteneală și căință să îndreptăm greșeala adamică și astfel, prin vrednicia noastră vădită în credință și fapte bune, să dobândim Raiul pierdut. ✿

Pr. Adrian Chiriță

CANONUL CEL MARE AL SFÂNTULUI ANDREI CRITEANUL

Este un canon de pocăință care se cântă în prima și a cincea săptămână din Postul Mare. Fiind un lung imn liturgic, cu peste 250 stihiri, este alcătuit din 9 cântări bogate, în care apare des invocația: „Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă!”, amintindu-ne de rugăciunea vameșului din prima duminică a Triodului.

Sfântul Andrei Criteanul, autorul Canonului cel Mare, s-a născut la Damasc, în jurul anului 660, într-o familie creștină care i-a dat o educație aleasă. A devenit monah în „Frăția Sfântului Mormânt” – Ierusalim și secretar al patriarhului de Ierusalim. În această calitate ajunge în 685 la Constantinopol, unde semnează actele Sinodului VI Ecumenic. Rămâne la Constantinopol și i se încredințează conducerea unei importante opere social-filantropice, în special a unui orfelinat și a unei case pentru bătrâni. În anul 692 este ales episcop de Gortina, Creta, de aici numele de „Cretanul” sau „Criteanul”. A fost un mare episcop misionar, a construit biserici, a înființat mănăstiri, a dezvoltat lucrarea filantropică a Bisericii, s-a ocupat de educația tineretului din eparhia sa, a fost un bun predicator și a compus o mulțime de imne liturgice. Este considerat cel dintâi autor de canoane liturgice. A trecut la Domnul în anul 740.

Canonul cel Mare, istoric, alcătuire, symbolism

Canoanele liturgice au apărut la sfârșitul secolului al VII-lea și începutul secolului al VIII-lea, înlocuind, în mare măsură, imnele liturgice numite Condac. Canoanele, care au fost compuse la început de creștinii sirieni elinizați din Palestina, sunt mai sobre din punct de vedere muzical și au un conținut teologic mai accentuat. Canonul liturgic are nouă cântări, formate din multe stihiri scurte, la care se intercalau la început nouă cântări biblice folosite în viața liturgică răsăriteană. La Canonul Mare al Sfântului Andrei Criteanul au fost adăugate în timp câteva canoane mai mici, compuse de Sfântul Teodor Studitul (+826) și Iosif de Sicilia (+886). Iar în secolele XI-XII, un canon de două stihiri a fost adăugat în cinstea Sfintei Cuvioase Maria Egipteanca, căci duminica a V-a din Postul Sfintelor Paști a fost închinată ei. Apoi a fost adăugată o stihiră de cerere către Sfântul Andrei Criteanul însuși.

Acest canon este meditație biblică și rugăciune de pocăință, dar și dialog al omului păcătos cu propria sa conștiință, luminată de citirea Sfintei Scripturi.

Omul care se pocăiește plânge, având în inimă smerenia vameșului și în minte cugetarea la întoarcerea fiului risipitor și înfricoșătoarea judecată, despre care ne vorbesc Evangheliile primelor trei duminici ale Triodului. În privința conținutului, Canonul Mare împletește marile teme biblice: Adam și Eva, Raiul și căderea în păcat, Noe și Potopul, David, pământul făgăduinței, Hristos și Biserica ș.a., cu mărturisirea păcatului și pocăința. Dar păcatul nu este al unui singur om, ci al întregii firi omenești căzute, de la Adam și Eva. Canonul cel Mare se cântă în Biserică în perioada de pocăință a Postului Mare pentru a ne arăta că oamenii au nevoie de pocăință și de iertare a păcatelor pentru a ajunge la mântuire.

Lacrimi de întristare și lacrimi de bucurie

Dar semnul pocăinței profunde este plânsul sau lacrimile căinței. Lacrimile sunt un dar de la Dumnezeu, iar cele de pocăință sunt numite „întristarea cea după Dumnezeu”, după cum mărturisesc Sfinții Părinți. Căci Sfântul Ioan Damaschinul ne arată că nu orice plâns aduce fericire, nu orice tânguire și lamentare este o virtute, ci plânsul pentru păcate, numai acela aduce mângâiere.

De la Părinții Bisericii, trăitori și dascăli ai pocăinței, știm că lacrimile sunt de întristare, numite și „străpungerea inimii”, și lacrimi de bucurie. Primele curăță sufletul de păcate și continuă uneori și după ce au fost iertate păcatele, ele transformându-se în lacrimile bucuriei, izvorâte din rugăciune. Dar lacrimile bucuriei apar după ce credinciosul a trecut prin lacrimile pocăinței.

Spovedania aduce împăcarea omului cu Dumnezeu, iar lacrimile ce-i urmează aduc sufletului pace. Lacrimile nu sunt un scop în sine, ci semnul căinței profunde, al bucuriei iertării și refacerii comuniunii cu Dumnezeu, dătătorul de bucurie.

Cântările bisericii noastre sunt compuse mai ales de călugări care au plâns o viață întreagă și s-au învrednicit de lacrimile pocăinței și de lacrimile bucuriei, aceste cântări aducând pace și bucurie în inimi. Ele nu urmează ritmul naturii împătimită de plăceri, ci urmează ritmul metaniilor, acela al pocăinței. O astfel de muzică ne ajută la susținerea rugăciunii de pocăință.

Participarea noastră la Canonul cel Mare

Prezența noastră, a tuturor, la Canonul cel Mare trebuie să fie o participare, și nu doar o asistență. Rugăciunea noastră, comună, este un dialog în adâncurile cele mai tainice ale existenței, prin care stăm la rugăciune în Sfânta Biserică, vorbind în mod nevăzut cu Dumnezeu, Maica Domnului, Cuvioasa Maria Egipteanca și Sfântul Andrei Criteanul însuși. Rostul acestui canon este să ne descopere păcatul, iar prin lacrimi de întristare să ne ardă păcatele și să ne spele sufletul păcătos, asemenea focului ce curăță fierul de rugină. Cred că anul acesta cântările Canonului vor pătrunde mai adânc în inimile noastre, vor aduce lacrimi de pocăință și de curățire a sufletului nostru, ne vor face mai puternici și mai hotărâți să petrecem acest Post pe urmele Mântuitorului, Domnului Iisus Hristos. Până sus, acolo, pe Golgota. ❀

POSTUL MARE, URCUȘ SPRE ÎNVIERE

La sfârșitul Pavecerniței Mari din seara acestei duminici, preotul vine în fața adunării credincioșilor, cerându-și cuvenita iertare. Se obișnuiește ca acum, la începutul postului, fiecare credincios să treacă prin fața preotului, după slujba Pavecerniței, închinându-se și sărutându-i mâna dreaptă, în semn de împăcare. Preotul se închină și el de fiecare dată. Apoi credincioșii își cer iertare unii altora. În acest timp se cântă irmoasele Canonului Paștilor, arătându-se încă de acum, de la începutul postului, faptul că finalitatea sa stă în gustarea bucuriei Paștilor sau a Învierii.

Cum se ține Postul Paștelui?

În postul Mare nu se mănâncă: produse animale (carne, lactate, ouă, pește), ulei și vin. Dezlegare la pește avem: pe 25 martie, de Bunavestire și în Duminica Floriilor. Dezlegare la ulei și vin: sâmbăta și duminica și pe 9 martie - Sf. 40 de Mc. din Sevastia. De luni până vineri se mănâncă o singură dată în zi, de obicei seara după Vecernie sau după Liturghia Darurilor mai înainte sfințite, legume și fructe, gătită fără ulei, iar sâmbăta și duminica se mănâncă de două ori bucate gătită cu ulei și se poate bea puțin vin.

În prima și ultima săptămână a postului, postirea este mai aspră. În primele 5 zile de post numai două mese sunt permise, una miercuri și alta vineri, în ambele cazuri după Liturghia Darurilor mai înainte sfințite. În celelalte 3 zile, cei ce au putere sunt încurajați să păstreze un post absolut; cei pentru care acest lucru nu este posibil, pot mânca marți și joi (dar nu luni, dacă se poate), seara după Vecernie: pâine, apă, ceai sau sucuri de fructe, eventual fructe sau semințe, dar nu mâncare gătită.

Rânduiești și slujbe în Postul Mare

Zile aliturgice (în care nu se săvârșește Sfânta Liturghie): luni și marți la începutul Postului Mare, Vinerea Mare. În acest post se slujesc toate cele trei liturghii ortodoxe: de luni până vineri, din săptămâna a doua, Liturghia Darurilor mai înainte sfințite; sâmbăta - Liturghia Sf. Ioan Gură de Aur; în primele cinci duminici din Post și în Joia Mare, Liturghia Sf. Vasile cel Mare. În duminica Floriilor - Liturghia Sf. Ioan Gură de Aur.

Așa numita „Liturghie a darurilor mai înainte sfințite”, a Sf. Grigore Dialogul, nu este de fapt o Liturghie, deoarece în cadrul ei nu se aduce Sfânta Jertfă și nu se sfințesc darurile. Ea este un ritual solemn de împărtășire cu Sfintele Taine sfințite la una din Liturghiile propriu-zise.

De luni până joi, în prima săptămână, la Slujba Pavecerniței se citește Canonul cel

Postul cel Mare începe odată cu Vecernia împreună cu Pavecernița din seara Duminicii Izgonirii lui Adam din Rai. După săvârșirea acestor două slujbe, începe deplina postire de bucate împletită cu postirea cea duhovnicească.

Mare, al Sf. Andrei Criteanul. În săptămâna a cincea și a șaptea (sau a Patimilor) din Postul Paștelui au loc Deniile: în săptămâna a cincea, miercuri - Canonul cel Mare al Sf. Andrei Criteanul integral, iar vineri - Acatistul Bunei Vestiri. Deniile din săptămâna ultimă a Postului sau Săptămâna Patimilor se săvârșesc în biserici începând cu seara Floriilor până vineri seara inclusiv; cele mai importante sunt cele de joi și vineri seara, cunoscute și sub denumirile de Denia mică (cu citirea celor 12 Evanghelii) și Denia mare (Cântarea Prohodului). În întregul Post se înmulțesc citirile din Sfânta Scriptură, iar cântările sunt sobre și triste.

De azi punem început bun urcușului duhovnicesc

În această seară ne cerem iertare unii de la alții, punem smerenia și dragostea la temelie Sfântului Post și intrăm în acea perioadă a anului liturgic care este cea mai frumoasă, mai bogată și mai plină de făgăduința mântuirii: perioada pregătitoare pentru primirea Darului Învierii. Slujbe, cântări, rânduiești deosebite, dar mai ales post, înfrânare și rugăciune.

Cel mai important post al anului stă sub semnul iertării, pentru că fiecare personal ne dorim iertarea lui Dumnezeu de păcatele pe care le săvârșim.

Mi s-a întâmplat, și nu o dată, să fiu certată cu cineva. Nu-mi place să fiu în stare de ceartă cu cineva, și de regulă reușesc să pun relațiile, printr-o discuție sinceră cu acea persoană, într-o stare normală. Știu însă că mulți oameni sunt crunt certați cu cineva, pe diverse probleme,

și nu vor să mai vorbească niciodată cu aceea persoană. Știu, de asemenea, că Biserica ne îndeamnă să ne împăcăm cu cel cu care ne-am certat, mergând să-i cerem iertare nu numai celui căruia i-am greșit, dar și celui care ne-a mârșit.

Pe de altă parte, n-am înțeles niciodată cum poți să ierți atunci când mintea și sufletul tău nu te lasă. Și am avut ocazia anul trecut să aflu aceasta, căci am fost trădată de o persoană foarte apropiată, pe care o cunoșteam de 20 de ani și cu care aveam o relație foarte apropiată, fiind și colege. Șocul a fost atât de mare în momentul acelei trădări, încât mai bine de câteva zile nu am putut vorbi cu ea, deși eram colege de birou. Aproape o lună de zile mi-a fost sufletul atât de greu încât nu-mi puteam scoate din minți toate înțâmplarea. Puternic afectată, simțeam că sufletul meu sângerează, iar eu nu mai pot gândi limpede. Am simțit atunci nevoia unei vindecări. Pentru că venise Duminica Iertării, i-am scris prietenei mele un sms prin care îmi ceream obișnuita iertarea de după Vecernie. Răspunsul n-a venit niciodată, dar în câteva zile, ca prin minune, sufletul meu s-a vindecat. Semn că pacea lui Dumnezeu se coborâse în el.

În acest post, chiar dacă nu putem posti cum trebuie, putem cu siguranță să mergem mai des la slujbe, să facem mai multă milostenie, să ne rugăm mai mult, să-i iertăm pe ceilalți și să limităm la maximum timpul petrecut pe telefoane și rețele sociale. Acel timp pierdut să-I fie dedicat lui Dumnezeu, în sfântă rugăciune. (M.B.) ❀

Anul comemorativ al duhovnicilor și mărturisitorilor ortodocși români din secolul al XX-lea

SFÂNTUL PREOT MUCENIC LIVIU GALACTION DE LA CLUJ

Părintele Liviu Galaction Munteanu s-a născut în ziua de 16 mai 1898, în localitatea Cristian (jud. Brașov), în familia învățătorilor Nicolae și Maria. Provenea dintr-o veche familie de luptători pentru drepturile românilor. A urmat școala primară în satul natal, apoi Liceul „Andrei Șaguna” din Brașov (1909-1917), înscriindu-se la Institutul Teologic-Pedagogic din Sibiu. A absolvit Institutul în anul 1920, înscriindu-se apoi la studii doctorale în cadrul Facultății de Teologie din Cernăuți. În anul 1924 obține titlul de doctor.

În anul 1923 se căsătorește cu Silvia Popa, împreună cu care a avut trei copii: Didina (moartă într-un accident tragic, în anul 1948, în timpul unei drumeții în munți, eveniment ce-l va marca profund), Sergiu și Lia (medici).

În 1924 a fost numit profesor de studii biblice pentru catedrele de Vechiul și Noul Testament, secretar al Academiei Teologice din Cluj (din 1948 Institutul Teologic de grad universitar), apoi duhovnic între 1926-1928 și rector între 1937-1943 și 1946-1952 (până la desființarea Institutului de către autoritățile comuniste). În toată această perioadă a publicat intens, scriind o multitudine de articole, studii și cărți mai ales în domeniile sale de specialitate (Vechiul și Noul Testament).

Apreciind aptitudinile sale deosebite, Episcopul Nicolae Ivan l-a hirotonit diacon în martie 1925 și preot în februarie 1927.

La cedarea Ardealului de Nord în 1940,

Primul dintre sfinții recent canonizați este Sfântul Preot Mucenic Liviu Galaction de la Cluj, a cărui zi de cinstire este 8 martie. Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului l-a propus în anul 2021 pe preotul Liviu Galaction Munteanu (mort la Aiud), fost rector al Institutului Teologic clujean, pentru a fi canonizat în anul 2025. Cinstim anul acesta pe duhovnicii și mărturisitorii ortodocși români din secolul al XX-lea și în mod deosebit pe cei care s-au împodobit cu cununa muceniei și a sfințeniei și care, în aceste vremuri tulburi, în care războiul stă încă amenințător la granițe, ne vor ocroti și ajuta. De toți sfinții români avem nevoie, iar rugăciunea noastră se îndreaptă de acum și către sfinții proclamați oficial în acest an. Proclamarea locală a Sfântului Liviu Galaction va avea loc la Cluj, în data de 25 martie 2025.

părintele rămâne la Cluj alături de Episcopul Nicolae Colan, deși familia lui se refugiază în România.

Odată cu venirea la putere a comunistilor, crucea părintelui Liviu Galaction devine cu atât mai grea. Semnul văzut al persecuției religioase ce se prefigura vine în anul 1948, când religia este scoasă în afara școlii, academiile teologice sunt desființate, iar Academia Teologică din Cluj este înlocuită de Institutul Teologic cu grad universitar. Iar în 1952, Institutul a fost desființat și familia evacuată din propria casă. Deși avea 29 de ani de activitate didactică și se afirmase și pe tărâm publicistic, nu va fi transferat ca profesor la Cluj sau București, ci este trimis la Bistrița ca preot paroh.

Părintele se va întoarce la Cluj în contextul instalării episcopului Teofil Herineanu și este numit la 1 iunie 1958 vicar administrativ al episcopiei clujene. Un loc central în planul de măsuri menite să îmbunătățească viața duhovnicească din eparhie era ocupat de educarea religioasă a tinerilor. Împreună cu părintele Ioan Bunea, profesor la seminar, alcătuiește o programă a catehezelor pentru elevi și una pentru adulți, programe ce sunt înmânate preoților din eparhie pentru ca aceste cateheze să fie ținute în parohie.

Securitatea află de aceste programe și consideră, în mod fals, că Părintele Liviu Galaction vrea să reintroducă religia în

școli. La 21 noiembrie 1958 este arestat și anchetat. Este judecat la Tribunalul Militar – Cluj și condamnat, în urma unei înscenări politice, la 17 ani, după recurs la 8 ani temniță grea și confiscarea averii pentru „crima de uneltire împotriva ordinii sociale”, pe baza art. 209, punct 2 lit. a C.P. (de fapt pentru culpa imaginară de a fi dorit să introducă învățământul religios în școală).

Pe parcursul detenției nu a avut dreptul să primească pachete sau să-și vadă familia. Trece prin închisoarea de la Gherla și în final ajunge la penitenciarul Aiud.

Se îmbolnăvește, făcând o ocluzie intestinală. Este operat cu mare întârziere, nepermițându-i-se familiei să-l viziteze, iar pentru a i se mai da o lovitură, la proces i s-a comunicat că fiul său s-a sinucis și fiica a fost exmatriculată din facultate. După 2 ani și trei luni de detenție, în chinuri și boală, a decedat la data de 8 martie 1961 la Aiud, la vârsta de 63 de ani, fiind îngropat în cimitirul fără cruci și fără nume al închisorii.

Ca o reparație morală și istorică a nedreptății la care el și părintele Ioan Bunea au fost supuși, prin decizia 2620 din 27 noiembrie 1996, are loc casarea condamnării și achitarea lor deplină de către Curtea Supremă de Justiție a României, ca urmare a recursului în anulare și a memoriilor depuse de copiii părintelui Liviu Galaction Munteanu. ✝

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 23 FEBRUARIE - 2-9 MARTIE 2025

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 02.03	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica Izgonirii lui Adam din Rai (a Lăsăturii sec de brânză) Utrenia, Sf. Liturgie
	17 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Vecernia iertării
Luni 03.03	18 ⁰⁰ -20 ³⁰	Slujba Pavecerniței cu Canonul cel Mare; Zi aliturgică
		Începutul Postului Mare
Marti 04.03	18 ⁰⁰ -20 ³⁰	Slujba Pavecerniței cu Canonul cel Mare; Zi aliturgică
Miercuri 05.03	07 ³⁰ -09 ³⁰	Liturgia Darurilor mai înainte sfințite
	18 ⁰⁰ -20 ³⁰	Slujba Pavecerniței cu Canonul cel Mare
Joi 06.03	18 ⁰⁰ -20 ³⁰	Slujba Pavecerniței cu Canonul cel Mare
Vineri 07.03	07 ³⁰ -09 ³⁰	Liturgia Darurilor mai înainte sfințite
	17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Vecernie, Acatist
Sâmbătă 08.03	07 ⁰⁰ -10 ⁰⁰	Sfânta Liturgie; Parastas cu pomenirea celor adormiți
		Citirea Săindarelor (Sâmbăta Sf. Mare Mc. Teodor Tiron)
Duminică 09.03	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica întâi din Post (a Ortodoxiei) - Utrenia, Sfânta Liturgie

CONTRIBUȚIA ENORIAȘILOR PAROHIEI „ȘERBAN VODĂ” PENTRU ANUL 2025 ESTE DE 100 LEI